

บันทึกท้ายพระราชบัญญัติ
พระราชบัญญัติหอการค้า (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๖๔

ความเป็นมา

พระราชบัญญัติหอการค้า พ.ศ. ๒๕๐๙ ได้ประกาศใช้เป็นฉบับแรก ซึ่งต่อมาได้มีการแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายนี้ขึ้นอีกจำนวน ๒ ครั้ง คือ

๑. พระราชบัญญัติหอการค้า (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๐
๒. พระราชบัญญัติหอการค้า (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๖๔

โดยพระราชบัญญัติหอการค้า (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๖๔ เป็นกฎหมายที่ได้ประกาศใช้เป็นฉบับล่าสุด และบังคับใช้จนปัจจุบัน

ร่างพระราชบัญญัติหอการค้า (ฉบับที่..) พ.ศ. มีหลักการคือ แก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติหอการค้า พ.ศ. ๒๕๐๙ ดังต่อไปนี้

๑. แก้ไขเพิ่มเติมหน้าที่ของหอการค้าในการดำเนินการต่าง ๆ เพิ่มขึ้น (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๒๘ และมาตรา ๒๙ (๑))
๒. แก้ไขเพิ่มเติมมติของที่ประชุมใหญ่ในการเลิกหอการค้า (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๔๔ (๑))
๓. ปรับปรุงอัตราค่าธรรมเนียมท้ายพระราชบัญญัติ

สภาผู้แทนราษฎร ในคราวประชุมสภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ ๒๕ ปีที่ ๒ ครั้งที่ ๖ (สมัยสามัญประจำปีครั้งที่สอง) วันพฤหัสบดีที่ ๒๖ พฤศจิกายน ๒๕๖๓ ที่ประชุมพิจารณาร่างพระราชบัญญัติหอการค้า (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ในวาระที่หนึ่งลงมติรับหลักการและตั้งคณะกรรมการวิสามัญ จำนวน ๒๕ คน เพื่อพิจารณารายละเอียด จากนั้น ในคราวประชุมสภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ ๒๕ ปีที่ ๓ ครั้งที่ ๕ (สมัยสามัญประจำปีครั้งที่หนึ่ง) วันพุธที่ ๑๖ มิถุนายน ๒๕๖๔ ที่ประชุมพิจารณาในวาระที่สอง และในวาระที่สามลงมติเห็นชอบด้วยกับร่างพระราชบัญญัติ

วุฒิสภา ในคราวประชุมวุฒิสภา ครั้งที่ ๘ (สมัยสามัญประจำปีครั้งที่หนึ่ง) วันจันทร์ที่ ๕ กรกฎาคม ๒๕๖๔ ที่ประชุมพิจารณาในวาระที่หนึ่งลงมติรับหลักการร่างพระราชบัญญัติหอการค้า (ฉบับที่ ..) พ.ศ. และตั้งคณะกรรมการวิสามัญจำนวน ๒๑ คนเพื่อพิจารณา จากนั้นในคราวประชุมวุฒิสภา ครั้งที่ ๑๒ (สมัยสามัญประจำปีครั้งที่หนึ่ง) วันจันทร์ที่ ๒๓ สิงหาคม ๒๕๖๔ ที่ประชุมพิจารณาในวาระที่สองและในวาระที่สามลงมติเห็นชอบร่างพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าว สาระสำคัญมีดังนี้

๑. พระราชบัญญัติหอการค้า พ.ศ. ๒๕๐๙

ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๘๓ ตอนที่ ๓๘ วันที่ ๒๖ เมษายน ๒๕๐๙ หน้า ๓๑๗

วันเริ่มใช้บังคับ ตั้งแต่วันที่ ๒๗ เมษายน ๒๕๐๙ เป็นต้นไป

ผู้รักษาการ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเศรษฐกิจ

เหตุผลในการประกาศใช้

เนื่องจากในเวลานี้ไม่มีกฎหมายที่วางระเบียบการจัดตั้งและการดำเนินงานของหอการค้าไว้โดยตรง หอการค้าต่าง ๆ รวมทั้งสภาการค้าต้องจดทะเบียนเป็นสมาคมธรรมดาตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ และแม้ว่ารัฐบาลจะได้เสนอร่างพระราชบัญญัติสมาคมการค้าขึ้นเป็นเอกเทศ โดยแยกสมาคมการค้าออกจาก

สมาคมธรรมดาก็ดี แต่เนื่องจากหอการค้ามีลักษณะแตกต่างกับสมาคมการค้าทั้งในส่วนประกอบและหน้าที่ จึงสมควรตรากฎหมายว่าด้วยหอการค้าขึ้นโดยเฉพาะ

สรุปลักษณะสำคัญของพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัติหอการค้า พ.ศ. ๒๕๐๙ มีบทบัญญัติทั้งสิ้น ๖๑ มาตรา สาระสำคัญสรุปได้ดังนี้

๑. การจัดตั้งหอการค้า

กำหนดให้หอการค้าขึ้นเมื่อได้จดทะเบียนจัดตั้งแล้วให้มีสถานะเป็นนิติบุคคล ซึ่งหอการค้าสามารถจำแนกได้เป็นประเภทดังต่อไปนี้

๑.๑ หอการค้าจังหวัด

๑.๒ หอการค้าไทย

๑.๓ หอการค้าต่างประเทศ

๑.๔ สภาหอการค้าแห่งประเทศไทย

กำหนดให้มีการจัดตั้งสำนักงานกลางทะเบียนหอการค้าขึ้นในกรมพัฒนาธุรกิจการค้า กระทรวงเศรษฐกิจ เพื่อควบคุมการออกใบอนุญาตและการจดทะเบียนหอการค้าที่วราชอาณาจักร และทำหน้าที่เป็นสำนักงานทะเบียนหอการค้าประจำจังหวัดพระนครและจังหวัดธนบุรี ในส่วนจังหวัดอื่นนอกจากจังหวัดพระนครและจังหวัดธนบุรีให้จัดตั้งสำนักงานทะเบียนหอการค้าประจำจังหวัดขึ้นตรงต่อสำนักงานกลางทะเบียนหอการค้า กับทั้งให้อธิบดีกรมพัฒนาธุรกิจการค้า เป็นนายทะเบียนกลางหอการค้ากับเป็นนายทะเบียนหอการค้าประจำจังหวัดพระนครและจังหวัดธนบุรีด้วย และให้ผู้ว่าราชการจังหวัด นอกจากจังหวัดพระนครและจังหวัดธนบุรีเป็นนายทะเบียนหอการค้าประจำจังหวัด การจัดตั้งหอการค้าขึ้นจะต้องได้รับอนุญาตจากนายทะเบียน

ในการเริ่มจัดตั้งหอการค้าขึ้นให้มีผู้เริ่มก่อการจัดตั้งมีจำนวนไม่น้อยกว่าห้าคน และให้ยื่นคำขออนุญาตนายทะเบียนตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวง และเมื่อนายทะเบียนได้รับคำขออนุญาต และได้สอบสวนพิจารณาแล้ว เห็นว่าข้อบังคับไม่ขัดต่อกฎหมาย ไม่เป็นภัยต่อเศรษฐกิจ ความมั่นคงของประเทศ หรือต่อความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน และผู้เริ่มก่อการจัดตั้งเป็นผู้ซึ่งมีฐานะและความประพฤติดี ก็ให้นายทะเบียนสั่งอนุญาต และออกใบอนุญาตหอการค้าให้แก่ผู้ขอ แล้วจดทะเบียนหอการค้าให้ด้วย ถ้านายทะเบียนมีคำสั่งไม่อนุญาต ให้แจ้งคำสั่งเป็นหนังสือไปยังผู้ขออนุญาตโดยมิชักช้า ผู้ขออนุญาตมีสิทธิอุทธรณ์คำสั่งนั้นได้ โดยยื่นอุทธรณ์เป็นหนังสือต่อรัฐมนตรีภายในกำหนดสิบห้าวันนับแต่วันที่ได้รับแจ้งคำสั่ง และให้ถือว่าคำวินิจฉัยของรัฐมนตรีเป็นที่สุดการอนุญาตให้ตั้งหอการค้าและการเลิกหอการค้า ให้นายทะเบียนกลางหอการค้าประกาศในราชกิจจานุเบกษา

กำหนดให้หอการค้าต้องมีข้อบังคับ และข้อบังคับนั้นอย่างน้อยต้องมีข้อความ ดังต่อไปนี้

(๑) ชื่อ

(๒) วัตถุประสงค์

(๓) ที่ตั้งสำนักงาน

(๔) วิธีรับสมาชิกและให้สมาชิกออกจากหอการค้าตลอดจนสิทธิและหน้าที่ของสมาชิก

(๕) การดำเนินกิจการของหอการค้า การตั้ง การออกจากตำแหน่ง และการประชุมของกรรมการตลอดจนการประชุมใหญ่

ข้อบังคับของหอการค้าต้องนำไปจดทะเบียนต่อนายทะเบียนพร้อมกับการยื่นคำขออนุญาตจัดตั้งหอการค้า ก่อนออกใบอนุญาต ถ้านายทะเบียนเห็นสมควรจะสั่งให้แก้ไขเพิ่มเติมข้อบังคับนั้นก็ได้

การจัดตั้งหอการค้าขึ้นให้มีการจัดตั้งจังหวัดละหนึ่งหอเท่านั้นเว้นแต่จังหวัดพระนครและจังหวัดธนบุรีให้มีหอการค้าจังหวัดเพียงหอเดียว คือ หอการค้าไทย และหอการค้าไทย หอการค้าต่างประเทศ สมาคมการค้า รัฐวิสาหกิจและสหกรณ์ อาจรวมกันจัดตั้งขึ้นเป็นสภาหอการค้าแห่งประเทศไทยได้

ชื่อของหอการค้าต้องเป็นอักษรไทย แต่จะมีอักษรต่างประเทศกำกับไว้ท้ายหรือใต้ชื่ออักษรไทยด้วยก็ได้ และจะใช้ชื่อได้แต่เฉพาะที่ปรากฏในข้อบังคับเท่านั้น ห้ามมิให้ใช้ข้อความ “หอการค้าจังหวัด หอการค้าไทย หอการค้าต่างประเทศ หรือสภาหอการค้าแห่งประเทศไทย” หรือข้อความที่มีความหมายในทำนองเดียวกัน ประกอบชื่อโดยมิได้เป็นหอการค้าตามพระราชบัญญัตินี้ อีกทั้งห้ามมิให้บุคคลใดใช้ชื่อที่มีอักษรไทยประกอบว่า “หอการค้า” หรือ “สภาหอการค้าแห่งประเทศไทย” หรืออักษรต่างประเทศซึ่งแปลหรืออ่านว่า “หอการค้า” หรือ “สภาหอการค้าแห่งประเทศไทย” ในดวงตรา ป้ายชื่อ จดหมาย ใบแจ้งความ หรือเอกสารอย่างอื่นอันเกี่ยวกับธุรกิจ โดยมีได้เป็นหอการค้า เว้นแต่เป็นการใช้ในการขออนุญาตจัดตั้งหอการค้า

๒. สมาชิกและคณะกรรมการของหอการค้า

กำหนดให้หอการค้ามีสมาชิกได้เพียง ๔ ประเภท ดังต่อไปนี้

๒.๑ สมาชิกสามัญ

๒.๒ สมาชิกวิสามัญ

๒.๓ สมาชิกสมทบ

๒.๔ สมาชิกกิตติมศักดิ์

โดยกำหนดให้สมาชิกสามัญเท่านั้นมีสิทธิได้รับเลือกตั้งเป็นกรรมการหอการค้า สมาชิกของหอการค้าจังหวัดต้องมีภูมิลำเนาอยู่ในจังหวัดที่หอการค้าขึ้นตั้งอยู่ และต้องเป็นบุคคลธรรมดาสัญชาติไทย หรือนิติบุคคลที่มีบุคคลสัญชาติไทยเป็นหุ้นส่วนหรือผู้ถือหุ้นเกินกึ่งจำนวนเงินทุนของนิติบุคคลนั้น และเป็นผู้ประกอบการวิสาหกิจในทางการค้า อุตสาหกรรม เกษตรกรรม การเงิน หรือเศรษฐกิจ หรือต้องเป็นสมาคมการค้าที่มีสมาชิกซึ่งมีสัญชาติไทยเกินกึ่งจำนวนของสมาชิกทั้งหมด หรือต้องเป็นรัฐวิสาหกิจ หรือสหกรณ์ บุคคลธรรมดาหรือนิติบุคคลที่มีได้มีสัญชาติไทย หรือสมาคมการค้าที่มีสมาชิกเป็นคนต่างด้าวเกินกึ่งจำนวนของสมาชิกทั้งหมด จะเป็นได้แต่เพียงสมาชิกสมทบของหอการค้าจังหวัดเท่านั้นหอการค้าจังหวัดต้องเป็นสมาชิกของหอการค้าไทยด้วย

สภาหอการค้าแห่งประเทศไทยประกอบด้วยสมาชิกซึ่งเป็นผู้แทนหอการค้าไทยมีจำนวนไม่ต่ำกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนสมาชิกของสภาหอการค้าแห่งประเทศไทย ผู้แทนหอการค้าต่างประเทศหอละห้าคน ผู้แทนสมาคมการค้าสมาคมละสองคน ผู้แทนรัฐวิสาหกิจแห่งละสองคน และผู้แทนสหกรณ์แห่งละสองคน บุคคลธรรมดาหรือนิติบุคคลซึ่งเป็นสมาชิกของหอการค้าไทย หอการค้าต่างประเทศ สมาคมการค้าหรือสหกรณ์ จะเป็นได้แต่เพียงสมาชิกสมทบของสภาหอการค้าแห่งประเทศไทยเท่านั้น

กำหนดให้มีคณะกรรมการหอการค้า ดังต่อไปนี้

(๑) คณะกรรมการหอการค้าจังหวัดประกอบด้วยกรรมการซึ่งที่ประชุมใหญ่เลือกตั้งจากสมาชิกสามัญ มีจำนวนตามข้อบังคับของหอการค้าจังหวัดนั้น

(๒) คณะกรรมการหอการค้าไทยประกอบด้วยกรรมการ ซึ่งที่ประชุมใหญ่เลือกตั้งจากสมาชิกสามัญ มีจำนวนตามข้อบังคับของหอการค้าไทย แต่ในจำนวนนี้ต้องเลือกตั้งจากสมาชิกซึ่งเป็นผู้แทนหอการค้าจังหวัดต่าง ๆ ด้วยรวมกันไม่น้อยกว่าสามคน

(๓) คณะกรรมการหอการค้าต่างประเทศประกอบด้วยกรรมการซึ่งที่ประชุมใหญ่แห่งหอการค้าต่างประเทศเลือกตั้งจากสมาชิกสามัญ มีจำนวนตามข้อบังคับของหอการค้าต่างประเทศนั้น

(๔) คณะกรรมการสภาหอการค้าแห่งประเทศไทย ประกอบด้วย

(ก) ประธานกรรมการหอการค้าไทยเป็นประธานกรรมการโดยตำแหน่ง

(ข) รองประธานกรรมการสองคน ให้คณะกรรมการสภาหอการค้าแห่งประเทศไทยเลือกตั้งจากกรรมการฝ่ายหอการค้าไทยเป็นรองประธานคนที่หนึ่ง และจากกรรมการฝ่ายหอการค้าต่างประเทศเป็นรองประธานคนที่สอง

(ค) ประธานกรรมการหอการค้าต่างประเทศทุกคนเป็นกรรมการ

(ง) สมาชิกผู้แทนสมาคมการค้าซึ่งที่ประชุมใหญ่ของสภาหอการค้าแห่งประเทศไทยเลือกตั้งมีจำนวนรวมกันสี่คนเป็นกรรมการ

(จ) สมาชิกผู้แทนหอการค้าไทยซึ่งที่ประชุมใหญ่ของสภาหอการค้าแห่งประเทศไทยเลือกตั้งมีจำนวนเท่ากับจำนวนกรรมการใน (ค) และ (ง) รวมกันเป็นกรรมการ

(ฉ) สมาชิกผู้แทนรัฐวิสาหกิจและสหกรณ์ซึ่งกระทรวงเศรษฐกิจแต่งตั้งมีจำนวนรวมกันหกคนเป็นกรรมการ

๓. การดำเนินกิจการของหอการค้า

กำหนดให้หอการค้ามีคณะกรรมการเป็นผู้ดำเนินกิจการของหอการค้า และเป็นผู้แทนของหอการค้า ในกิจการอันเกี่ยวกับบุคคลภายนอก ทั้งนี้ คณะกรรมการจะมอบหมายให้กรรมการคนหนึ่งคนใดหรือหลายคนทำการแทนก็ได้ โดยที่กำหนดให้หอการค้ามีหน้าที่ดังต่อไปนี้

๓.๑ ส่งเสริมการค้า อุตสาหกรรม เกษตรกรรม การเงินและเศรษฐกิจโดยทั่วไป เช่น รวบรวมสถิติ เผยแพร่ข่าวสารการค้า วิจัยเกี่ยวกับการค้าและการเศรษฐกิจ ส่งเสริมการท่องเที่ยว การออกไปรับรองแหล่งกำเนิดของสินค้า การวางมาตรฐานแห่งคุณภาพของสินค้า การตรวจสอบมาตรฐานสินค้า จัดตั้งและดำเนินการสถานการศึกษาที่เกี่ยวกับการค้าและเศรษฐกิจ พิพิธภัณฑสถานสินค้า การจัดงานแสดงสินค้า การเป็นอนุญาโตตุลาการชี้ขาดข้อพิพาททางการค้า

๓.๒ รับผิดชอบและให้คำแนะนำแก่สมาชิกเกี่ยวกับการค้า อุตสาหกรรม เกษตรกรรม การเงิน หรือเศรษฐกิจ และช่วยอำนวยความสะดวกต่าง ๆ ในการดำเนินธุรกิจของสมาชิก

๓.๓ ให้คำปรึกษาและเสนอข้อแนะนำแก่รัฐบาลเพื่อพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศ

๓.๔ ประสานงานในทางการค้าระหว่างผู้ประกอบการค้ากับทางราชการ

๓.๕ ปฏิบัติกิจการอื่น ๆ ตามแต่จะมีกฎหมายระบุให้เป็นหน้าที่ของหอการค้า หรือตามที่ทางราชการมอบหมาย

ห้ามมิให้หอการค้ากระทำการใด ๆ ดังต่อไปนี้ (มาตรา ๒๘)

(๑) ประกอบวิสาหกิจโดยหอการค้านี้เอง หรือเข้าดำเนินการในการประกอบวิสาหกิจของสมาชิก หรือเข้ามีส่วนถือหุ้น เป็นหุ้นส่วน หรือร่วมทุนในการประกอบวิสาหกิจกับบุคคลใด ๆ

(๒) ดำเนินการด้วยประการใด ๆ ในอันที่จะกดราคาสินค้าหรือค่าบริการให้ตกต่ำเกินสมควร หรือทำให้สูงเกินสมควร หรือทำให้เกิดปั่นป่วนเกี่ยวกับราคาสินค้าหรือค่าบริการ

(๓) ให้เงิน หรือให้กู้ยืมเงินแก่สมาชิกหรือบุคคลอื่นใด เว้นแต่เป็นการให้เพื่อการกุศลสาธารณะ หรือตามหน้าที่ศีลธรรม หรือตามควรแก่อัธยาศัยในสังคม

(๔) ดำเนินการด้วยประการใด ๆ เพื่อเพิ่ม ลด หรือจำกัดปริมาณการผลิต ปริมาณสินค้าที่จำหน่ายหรือบริการอื่น และการดำเนินการดังกล่าวนี้เป็นผลเสียหายแก่ตลาดการค้า การเงิน ภายในหรือภายนอกประเทศ หรือเศรษฐกิจของประเทศ

(๕) ดำเนินการด้วยประการใด ๆ อันเป็นการทำลายการแข่งขันอันพึงมีตามปกติวิสัยของการประกอบวิสาหกิจ เว้นแต่จะเป็นการปฏิบัติตามนโยบายหรือระเบียบของทางราชการ

(๖) ดำเนินการด้วยประการใด ๆ อันอาจเป็นภัยต่อเศรษฐกิจ ความมั่นคงของประเทศ หรือต่อความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน

(๗) กีดกันหรือขัดขวางมิให้ผู้ใดซึ่งมีคุณสมบัติที่จะเป็นสมาชิกได้ตามข้อบังคับของหอกการค้าเข้าเป็นสมาชิก หรือบังคับด้วยประการใด ๆ ให้เข้าเป็นสมาชิกโดยผู้ใดไม่สมัครใจ หรือให้สมาชิกออกจากหอกการค้าโดยเจตนาอันไม่สุจริต หรือขัดต่อข้อบังคับของหอกการค้า

(๘) เปิดเผยสถิติ เอกสาร หรือข้อความอันเกี่ยวกับประโยชน์ส่วนได้เสีย โดยเฉพาะของสมาชิกผู้ใด เว้นแต่จะได้รับความยินยอมเป็นหนังสือจากสมาชิกผู้นั้น

(๙) ให้ หรือยอมให้บุคคลอื่นซึ่งมิใช่กรรมการดำเนินกิจการในหน้าที่ของกรรมการ

๔. การควบคุมหอกการค้า

กำหนดให้นายทะเบียนมีอำนาจออกคำสั่งเป็นหนังสือให้กรรมการหรือสมาชิกมาชี้แจงข้อเท็จจริงเกี่ยวกับกิจการของหอกการค้า หรือให้ส่งเอกสารเกี่ยวกับการดำเนินงานหรือรายงานการประชุมของหอกการค้าได้อีกทั้งยังมีอำนาจเข้าไปตรวจสอบในสำนักงานของหอกการค้าได้ในระหว่างเวลาทำงานของหอกการค้า

โดยให้หอกการค้าจัดทำทะเบียนสมาชิกเก็บรักษาไว้ที่สำนักงานของหอกการค้าและให้ส่งสำเนาทะเบียนสมาชิกรายนั้นแก่นายทะเบียนภายในกำหนดเก้าสิบวันนับแต่วันที่ได้รับใบอนุญาตและจดทะเบียนเป็นหอกการค้า ทะเบียนสมาชิกรายนั้นอย่างน้อยให้มีรายการดังต่อไปนี้

๔.๑ ชื่อและสัญชาติของสมาชิก

๔.๒ ชื่อที่ใช้ในการประกอบวิสาหกิจและประเภทของวิสาหกิจ

๔.๓ ที่ตั้งสำนักงานของสมาชิก

๔.๔ วันที่เข้าเป็นสมาชิก

เมื่อมีการรับสมาชิกใหม่หรือมีการเปลี่ยนแปลงเกี่ยวกับทะเบียนสมาชิก ให้หอกการค้าแจ้งการรับสมาชิกใหม่ หรือการเปลี่ยนแปลงนั้นต่อนายทะเบียนภายในกำหนดเก้าสิบวันนับแต่วันที่รับสมาชิกใหม่หรือมีการเปลี่ยนแปลง (มาตรา ๓๓)

หอกการค้าจะต้องจัดทำบัญชีอย่างน้อยครั้งหนึ่งในรอบสิบสองเดือน ซึ่งถือว่าเป็นรอบปีในทางบัญชีของหอกการค้า

บัญชีนั้นต้องมีรายการแสดงจำนวนสินทรัพย์และหนี้สินของหอกการค้า กับทั้งบัญชีรายรับรายจ่าย บัญชีต้องทำให้แล้วเสร็จและจัดให้มีผู้สอบบัญชีตรวจสอบแล้วนำเสนอเพื่ออนุมัติต่อที่ประชุมใหญ่ของหอกการค้าภายในกำหนดหนึ่งร้อยยี่สิบวันนับแต่วันที่สิ้นปีการบัญชี ให้หอกการค้าจัดทำรายงานประจำปีแสดงผลการดำเนินงานของหอกการค้าเสนอต่อที่ประชุมใหญ่ในคราวที่เสนอของบดุล และให้ส่งสำเนารายงานกับงบดุลไปยังนายทะเบียนภายในกำหนดสามสิบวันนับแต่วันที่มีการประชุมใหญ่

การแก้ไขหรือเพิ่มเติมข้อบังคับของหอกการค้าจะกระทำได้โดยมติของที่ประชุมใหญ่ และต้องนำไปจดทะเบียนต่อนายทะเบียนภายในกำหนดสามสิบวัน นับแต่วันที่ที่ประชุมใหญ่ลงมติ แต่ถ้านายทะเบียนเห็นว่า การแก้ไขหรือเพิ่มเติมข้อบังคับนั้นขัดต่อวัตถุประสงค์ของหอกการค้า หรือขัดต่อกฎหมาย ห้ามมิให้นายทะเบียนรับจดทะเบียนการแก้ไขหรือเพิ่มเติมข้อบังคับนั้น

การตั้งกรรมการหรือการเปลี่ยนตัวกรรมการของหอกการค้า ต้องนำไปจดทะเบียนต่อนายทะเบียนภายในกำหนดสามสิบวันนับแต่วันตั้งหรือเปลี่ยนตัวกรรมการ และถ้านายทะเบียนเห็นว่าผู้ได้รับการตั้งให้เป็นกรรมการนั้นเป็นผู้ซึ่งไม่มีฐานะสมควรหรือมีความประพฤติเสื่อมเสีย หรือมีเหตุอันควรสงสัยว่าอาจเป็นภัยต่อเศรษฐกิจ ความมั่นคงของประเทศ หรือต่อความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน นายทะเบียนมีอำนาจจะไม่รับจดทะเบียนผู้นั้นเป็นกรรมการของหอกการค้า

ปรากฏว่าคณะกรรมการ กรรมการหรือสมาชิกของหอการค้ากระทำการใด ๆ อันอาจเป็นภัยต่อเศรษฐกิจความมั่นคงของประเทศ หรือต่อความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน ให้นายทะเบียนมีอำนาจสั่งเป็นหนังสือให้คณะกรรมการ กรรมการหรือสมาชิกรับหรือจัดการแก้ไขการกระทำนั้นภายในระยะเวลาที่นายทะเบียนกำหนด

ถ้าเป็นที่สงสัยว่าหอการค้าใดจะดำเนินการไม่ชอบด้วยกฎหมาย หรืออาจเป็นภัยต่อเศรษฐกิจความมั่นคงของประเทศ หรือต่อความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน ให้นายทะเบียนมีอำนาจสั่งเป็นหนังสือให้หอการค้าที่แจ้งวันเวลาประชุมทุกคราวมาให้นายทะเบียนทราบล่วงหน้าไม่น้อยกว่าสามวัน ในกรณีเช่นนี้ ให้นายทะเบียนหรือพนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจเข้าไปฟังการประชุมได้หอการค้าใดไม่แจ้งวันเวลาประชุมตามคำสั่งของนายทะเบียน ให้นายทะเบียนมีอำนาจสั่งให้หอการค้าที่แจ้งการประชุมได้ครั้งหนึ่งไม่เกินเก้าสิบวันนับแต่วันที่นายทะเบียนสั่ง

ถ้าที่ประชุมใหญ่ของหอการค้าลงมติอันเป็นการฝ่าฝืนกฎหมายหรือข้อบังคับของหอการค้า เมื่อสมาชิกคนหนึ่งคนใดหรือพนักงานเจ้าหน้าที่ร้องขอ ให้นายทะเบียนมีอำนาจเพิกถอนมตินั้นได้ แต่ในกรณีที่สมาชิกร้องขอให้เพิกถอนนั้นให้กระทำภายในกำหนดสามสิบวันนับแต่วันที่ได้ลงมตินั้น

รัฐมนตรีมีอำนาจสั่งให้เลิกหอการค้าได้ในกรณีดังต่อไปนี้

(๑) เมื่อปรากฏว่าการกระทำของหอการค้าผิดต่อกฎหมายหรือเป็นภัยต่อเศรษฐกิจ ความมั่นคงของประเทศ หรือต่อความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน

(๒) เมื่อหอการค้าปฏิบัติการณ์อันเป็นการฝ่าฝืนมาตรา ๒๙ และการกระทำนั้นเป็นการเสียหายอย่างร้ายแรง

(๓) เมื่อหอการค้าไม่สามารถดำเนินกิจการต่อไป หรือหยุดดำเนินกิจการตั้งแต่สองปีขึ้นไป

(๔) เมื่อปรากฏว่าหอการค้าให้ หรือยอมให้บุคคลอื่นซึ่งมิใช่กรรมการดำเนินกิจการในหน้าที่ของกรรมการ

กรรมการของหอการค้าที่รัฐมนตรีสั่งให้เลิกตาม (๑) (๒) หรือ (๔) ผู้ใดซึ่งมีส่วนในการกระทำให้หอการค้าที่รัฐมนตรีสั่งให้เลิก ไม่มีสิทธิเป็นกรรมการหอการค้าอีก เว้นแต่จะพ้นกำหนดสามปีนับแต่วันที่รัฐมนตรีสั่งให้เลิกหอการค้า

๕. การเลิกหอการค้า

กำหนดให้หอการค้าย่อมเลิกด้วยเหตุใดเหตุหนึ่ง ดังต่อไปนี้

๕.๑ เมื่อที่ประชุมใหญ่ลงมติให้เลิก

๕.๒ เมื่อล้มละลาย

๕.๓ เมื่อรัฐมนตรีสั่งให้เลิกตามมาตรา ๔๓

กำหนดให้หอการค้าที่เลิกตาม (๑) หรือ (๒) แจ้งให้นายทะเบียนทราบภายในกำหนดสิบห้าวันนับแต่วันที่เกิดเหตุที่ทำให้เลิก เมื่อหอการค้าได้เลิกไปแล้ว ให้นายทะเบียนเพิกถอนใบอนุญาตและชื้อชื่อหอการค้าที่ออกจากทะเบียน ในกรณีเช่นนี้ ให้ถือว่าหอการค้าที่แจ้งวันเวลาประชุมต่อไปได้เพียงเท่าที่จำเป็นเพื่อการชำระบัญชีเท่านั้น เมื่อได้ชำระบัญชีแล้ว ถ้ามีทรัพย์สินเหลืออยู่เท่าใดจะแบ่งให้แก่สมาชิกของหอการค้าไม่ได้ ทรัพย์สินทั้งนั้นจะต้องโอนไปให้แก่บุคคลอื่นที่มีวัตถุประสงค์ที่ประสงค์เกี่ยวกับการกุศลสาธารณะตามที่ระบุไว้ในข้อบังคับของหอการค้า หรือถ้าไม่ได้ระบุไว้ก็ให้เป็นไปตามมติของที่ประชุมใหญ่ว่าจะโอนไปให้แก่บุคคลใดที่มีวัตถุประสงค์ที่ประสงค์เกี่ยวกับการกุศลสาธารณะในกรณีนอกจากที่กล่าวมาแล้ว ให้ทรัพย์สินที่เหลือนั้นตกเป็นของรัฐ

๖. บทเฉพาะกาล

กำหนดให้บรรดาหออการค้า สภาการค้า หรือสมาคมที่มีลักษณะหรือวัตถุประสงค์อย่างเดียวกับหออการค้าที่ได้จดทะเบียนเป็นสมาคมตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์อยู่ก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ หากประสงค์จะเป็นหออการค้าตามพระราชบัญญัตินี้ต้องขออนุญาตเป็นหออการค้าภายในกำหนดเก้าสิบวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับและเมื่อได้รับอนุญาตให้เป็นหออการค้าตามพระราชบัญญัตินี้แล้วให้นายทะเบียนสมาคมตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ชื้อหออการค้า สภาการค้า หรือสมาคมนั้นออกเสียจากทะเบียนสมาคม

บรรดาทรัพย์สินและหนี้สินของหออการค้า สภาการค้า หรือสมาคมที่มีลักษณะหรือวัตถุประสงค์อย่างเดียวกับหออการค้าที่ได้รับอนุญาตและจดทะเบียนเป็นหออการค้าตามพระราชบัญญัตินี้ ให้โอนมาเป็นของหออการค้าที่ได้จัดตั้งขึ้นใหม่

ถ้าหออการค้า สภาการค้า หรือสมาคมที่มีลักษณะหรือวัตถุประสงค์อย่างเดียวกับหออการค้าที่ได้จดทะเบียนเป็นสมาคมตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ไม่ขออนุญาตเป็นหออการค้าตามพระราชบัญญัตินี้ภายในกำหนดเวลาดังกล่าวในวรรคหนึ่ง ให้ถือว่าเป็นอันเลิกและให้นายทะเบียนสมาคมตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ชื้อหออการค้า สภาการค้า หรือสมาคมนั้นออกเสียจากทะเบียนสมาคม

ถ้าหออการค้า สภาการค้า หรือสมาคมที่มีลักษณะหรือวัตถุประสงค์อย่างเดียวกับหออการค้าไม่พอใจในคำสั่งของนายทะเบียนตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ที่ให้ชื้อออกจากทะเบียนสมาคมก็มีสิทธิอุทธรณ์คำสั่งนั้นได้ โดยยื่นอุทธรณ์เป็นหนังสือต่อรัฐมนตรี ภายในกำหนดสิบห้าวันนับแต่วันที่รับแจ้งคำสั่ง คำวินิจฉัยของรัฐมนตรีให้เป็นที่สุด (มาตรา ๖๑)

๒. พระราชบัญญัติหออการค้า (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๐

ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๒๔ ตอนที่ ๕๑ ก วันที่ ๕ กันยายน ๒๕๕๐ หน้า ๑

วันเริ่มใช้บังคับ ตั้งแต่วันที่ ๖ กันยายน ๒๕๕๐ เป็นต้นไป

ผู้รักษาการ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์

เหตุผลในการประกาศใช้

โดยที่พระราชบัญญัติหออการค้า พ.ศ. ๒๕๐๙ ได้ใช้บังคับมานานแล้ว ทำให้บทบาทบัญญัติบางประการไม่สอดคล้องกับสภาพเศรษฐกิจและสังคมในปัจจุบัน สมควรแก้ไขปรับปรุงหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการจัดตั้ง การเข้าเป็นสมาชิก และการดำเนินกิจการของหออการค้าให้เหมาะสม เพื่อให้หออการค้ามีความเข้มแข็งและมีความคล่องตัวในการบริหารงานยิ่งขึ้น จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

สรุปสาระสำคัญของพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัติหออการค้า (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๐ มีบทบัญญัติทั้งสิ้น ๒๐ มาตรา สาระสำคัญสรุปได้ดังนี้

๑. กำหนดให้ยกเลิกความในบทนิยามคำว่า "หออการค้า" "รัฐวิสาหกิจ" และ "สหกรณ์" ในมาตรา ๔ แห่งพระราชบัญญัติหออการค้า พ.ศ. ๒๕๐๙ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน (มาตรา ๓)

"หออการค้า" หมายความว่า สถาบันที่บุคคลหลายคนจัดตั้งขึ้นเพื่อส่งเสริมการค้า การบริการ การประกอบวิชาชีพอิสระ อุตสาหกรรม เกษตรกรรม การเงินหรือเศรษฐกิจ อันมิใช่เป็นการหาผลกำไรหรือรายได้แบ่งปันกัน

"รัฐวิสาหกิจ" หมายความว่า รัฐวิสาหกิจตามกฎหมายว่าด้วยวิธีการงบประมาณเฉพาะที่เป็นนิติบุคคล และมีวัตถุประสงค์เกี่ยวกับการค้า การบริการ อุตสาหกรรม เกษตรกรรม การเงินหรือเศรษฐกิจ "สหกรณ์" หมายความว่า สหกรณ์ตามกฎหมายว่าด้วยสหกรณ์เฉพาะที่มีวัตถุประสงค์ เกี่ยวกับการค้า การบริการ อุตสาหกรรม เกษตรกรรม การเงินหรือเศรษฐกิจ"

๒. กำหนดให้ยกเลิกความในมาตรา ๗ แห่งพระราชบัญญัติหอการค้า พ.ศ. ๒๕๐๙ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน (มาตรา ๔)

"มาตรา ๗ ให้จัดตั้งสำนักงานกลางทะเบียนหอการค้าขึ้นในกรมพัฒนาธุรกิจการค้า กระทรวงพาณิชย์ เพื่อควบคุมการออกใบอนุญาตและการจดทะเบียนหอการค้าที่ราชอาณาจักร และทำหน้าที่เป็นสำนักงานทะเบียนหอการค้าประจำกรุงเทพมหานคร

ในจังหวัดอื่นนอกจากกรุงเทพมหานคร ให้จัดตั้งสำนักงานทะเบียนหอการค้าประจำจังหวัดขึ้นตรงต่อสำนักงานกลางทะเบียนหอการค้า

ให้อธิบดีกรมพัฒนาธุรกิจการค้าหรือผู้ซึ่งอธิบดีกรมพัฒนาธุรกิจการค้ามอบหมายเป็นนายทะเบียนกลางหอการค้า และนายทะเบียนหอการค้าประจำกรุงเทพมหานคร และให้ผู้ว่าราชการจังหวัดนอกจากกรุงเทพมหานคร หรือผู้ซึ่งผู้ว่าราชการจังหวัดมอบหมายเป็นนายทะเบียนหอการค้าประจำจังหวัด"

๓. กำหนดให้ยกเลิกความในวรรคหนึ่งของมาตรา ๑๐ แห่งพระราชบัญญัติหอการค้า พ.ศ. ๒๕๐๙ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน (มาตรา ๕)

"มาตรา ๑๐ เมื่อนายทะเบียนได้รับคำขออนุญาตและพิจารณาแล้วเห็นว่าข้อบังคับไม่ขัดต่อกฎหมาย ไม่เป็นภัยต่อเศรษฐกิจ ความมั่นคงของประเทศ หรือต่อความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน และผู้เริ่มก่อการจัดตั้งเป็นผู้ซึ่งมีความประพฤติดี ให้นายทะเบียนส่งอนุญาตและออกใบอนุญาตหอการค้าให้แก่ผู้ขออนุญาต พร้อมทั้งจดทะเบียนหอการค้าให้ด้วย"

๔. กำหนดให้ยกเลิกความในมาตรา ๑๔ แห่งพระราชบัญญัติหอการค้า พ.ศ. ๒๕๐๙ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน (มาตรา ๖)

"มาตรา ๑๔ หอการค้าจังหวัดจะจัดตั้งขึ้นได้จังหวัดละหนึ่งหอการค้า โดยหอการค้าจังหวัดในกรุงเทพมหานครให้เรียกว่าหอการค้าไทยหอการค้าต่างประเทศจะจัดตั้งขึ้นได้เพียงประเทศละหนึ่งหอการค้า"

๕. กำหนดให้ยกเลิกความในมาตรา ๒๐ มาตรา ๒๑ มาตรา ๒๒ และมาตรา ๒๓ แห่งพระราชบัญญัติหอการค้า พ.ศ. ๒๕๐๙ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน (มาตรา ๗)

"มาตรา ๒๐ ภายใต้บังคับมาตรา ๒๑ สมาชิกของหอการค้าจังหวัดต้องเป็นบุคคลธรรมดาสัญชาติไทยหรือนิติบุคคลที่มีบุคคลธรรมดาสัญชาติไทยเป็นหุ้นส่วนหรือผู้ถือหุ้นเกินกึ่งจำนวนเงินทุนของนิติบุคคลนั้น และเป็นผู้ประกอบวิสาหกิจในทางการค้า การบริการ การประกอบวิชาชีพอิสระ อุตสาหกรรม เกษตรกรรม การเงินหรือเศรษฐกิจ หรือต้องเป็นสมาคมการค้า ที่มีสมาชิกซึ่งมีสัญชาติไทยเกินกึ่งจำนวนของสมาชิกทั้งหมดหรือต้องเป็นรัฐวิสาหกิจหรือสหกรณ์

สมาชิกสามัญของหอการค้าจังหวัด นอกจากจะต้องมีคุณสมบัติตามวรรคหนึ่งแล้ว จะต้องมิภูมิลำเนาอยู่ในจังหวัดที่หอการค้าตั้งอยู่ด้วย

บุคคลธรรมดา นิติบุคคล หรือสมาคมการค้าที่ไม่ได้มีคุณสมบัติตามวรรคหนึ่ง จะเป็นได้แต่เพียงสมาชิกสมทบของหอการค้าจังหวัดเท่านั้น

สมาชิกของหอการค้าจังหวัดหนึ่ง จะเป็นสมาชิกสมทบของหอการค้าไทย หรือหอการค้าจังหวัดอื่นอีกก็ได้

มาตรา ๒๑ หอการค้าไทยประกอบด้วยสมาชิกซึ่งเป็นบุคคลธรรมดาสัญชาติไทย หรือนิติบุคคล ที่มีบุคคลธรรมดาสัญชาติไทยเป็นหุ้นส่วนหรือผู้ถือหุ้นเกินกึ่งจำนวนเงินทุนของนิติบุคคลนั้น และเป็นผู้ประกอบ วิสาหกิจในทางการค้า การบริการ การประกอบวิชาชีพอิสระ อุตสาหกรรม เกษตรกรรม การเงินหรือเศรษฐกิจ หรือเป็นรัฐวิสาหกิจ สหกรณ์ หรือหอการค้าจังหวัด

หอการค้าจังหวัดต้องเป็นสมาชิกสามัญของหอการค้าไทย

สมาชิกสามัญอื่นยกเว้นหอการค้าจังหวัดต้องมีภูมิลำเนาอยู่ในเขตกรุงเทพมหานคร

สมาชิกของหอการค้าไทย จะเป็นสมาชิกสมทบของหอการค้าจังหวัดอื่นอีกก็ได้

มาตรา ๒๒ หอการค้าต่างประเทศประกอบด้วยสมาชิกซึ่งมีภูมิลำเนาในราชอาณาจักร และเป็น บุคคลธรรมดาสัญชาติประเทศของหอการค้า นั้น หรือนิติบุคคลที่มีบุคคลธรรมดา สัญชาติประเทศของ หอการค้า นั้นเป็นหุ้นส่วนหรือผู้ถือหุ้นตั้งแต่กึ่งจำนวนเงินทุนของนิติบุคคลนั้น รวมทั้งสาขาของนิติบุคคลที่จัด ทะเบียนในประเทศของหอการค้า นั้นเกินกึ่งหนึ่งของจำนวนสมาชิกทั้งหมด และเป็นผู้ประกอบวิสาหกิจ ในทางการค้า การบริการ การประกอบวิชาชีพอิสระ อุตสาหกรรม เกษตรกรรม การเงินหรือเศรษฐกิจ หอการค้าต่างประเทศต้องเป็นสมาชิกของสภาหอการค้าแห่งประเทศไทย

มาตรา ๒๓ สภาหอการค้าแห่งประเทศไทยประกอบด้วยสมาชิกซึ่งเป็นผู้แทนหอการค้า ต่างประเทศหละห้าคน ผู้แทนสมาคมการค้าสมาคมละสองคน ผู้แทนรัฐวิสาหกิจแห่งละสองคน ผู้แทนสหกรณ์ แห่งละสองคน และผู้แทนหอการค้าไทยมีจำนวนไม่ต่ำกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนสมาชิกของ สภาหอการค้า แห่งประเทศไทย

ผู้แทนหอการค้าไทยตามวรรคหนึ่งต้องประกอบด้วยผู้แทนหอการค้าจังหวัดทุกจังหวัด ที่เป็นสมาชิกของหอการค้าไทย

บุคคลธรรมดาหรือนิติบุคคลซึ่งเป็นสมาชิกของหอการค้าไทย หอการค้าจังหวัด หอการค้า ต่างประเทศ สมาคมการค้า หรือสหกรณ์ จะเป็นได้แต่เพียงสมาชิกสมทบของสภาหอการค้าแห่งประเทศไทย เท่านั้น"

๖. กำหนดให้ยกเลิกความใน (๔) ของมาตรา ๒๔ แห่งพระราชบัญญัติหอการค้า พ.ศ. ๒๕๐๙ และ ให้ใช้ความต่อไปนี้แทน (มาตรา ๘)

"(๔) คณะกรรมการสภาหอการค้าแห่งประเทศไทย ประกอบด้วย

(ก) ประธานกรรมการหอการค้าไทยเป็นประธานกรรมการโดยตำแหน่ง

(ข) รองประธานกรรมการสี่คน โดยให้คณะกรรมการสภาหอการค้าแห่งประเทศไทย เลือกรั้งจากกรรมการฝ่ายหอการค้าไทย หอการค้าจังหวัด หอการค้าต่างประเทศ และสมาคมการค้าฝ่ายละ หนึ่งคน

(ค) กรรมการตามจำนวนที่กำหนดไว้ในข้อบังคับ โดยที่ประชุมใหญ่สมาชิกเลือกรั้งมาจาก ผู้แทนหอการค้าไทย หอการค้าจังหวัด หอการค้าต่างประเทศ และสมาคมการค้า ฝ่ายละเท่ากัน

(ง) กรรมการซึ่งกระทรวงพาณิชย์แต่งตั้งจากผู้แทนรัฐวิสาหกิจและสหกรณ์รวมกันจำนวน หกคน"

๗. กำหนดให้ยกเลิกความในมาตรา ๒๕ แห่งพระราชบัญญัติหอการค้า พ.ศ. ๒๕๐๙ และให้ใช้ความ ต่อไปนี้แทน (มาตรา ๙)

"มาตรา ๒๕ ให้หอการค้ามีคณะกรรมการเป็นผู้ดำเนินกิจการของหอการค้า และเป็นผู้แทน ของหอการค้าในกิจการอันเกี่ยวกับบุคคลภายนอก เพื่อการนี้คณะกรรมการจะมอบหมายให้กรรมการ หรือเจ้าหน้าที่บริหารของ หอการค้าในระดับผู้อำนวยการหรือรองผู้อำนวยการทำการแทนก็ได้"

๘. กำหนดให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นวรรคสองของมาตรา ๒๖ แห่งพระราชบัญญัติหอการค้า พ.ศ. ๒๕๐๙ (มาตรา ๑๐)

"ในกรณีที่กรรมการที่มีใช้กรรมการซึ่งกระทรวงพาณิชย์แต่งตั้งออกจาก ตำแหน่งก่อนครบวาระ และวาระของกรรมการเหลือไม่น้อยกว่าสองเดือน ให้คณะกรรมการ เลือกรับบุคคลตามมาตรา ๒๔ แล้วแต่กรณี เข้าดำรงตำแหน่งเป็นกรรมการแทน และให้บุคคลซึ่งเข้าเป็นกรรมการแทนนั้น อยู่ในตำแหน่งได้เพียงเท่าวาระ ที่ยังเหลืออยู่ของกรรมการซึ่งตนแทน"

๙. กำหนดให้ยกเลิกความใน (๑) และ (๒) ของมาตรา ๒๘ แห่งพระราชบัญญัติหอการค้า พ.ศ. ๒๕๐๙ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน (มาตรา ๑๑)

"(๑) ส่งเสริมการค้า การบริการ การประกอบวิชาชีพอิสระ อุตสาหกรรม เกษตรกรรม การเงิน หรือเศรษฐกิจโดยทั่วไป เช่น รวบรวมสถิติ เผยแพร่ข่าวสารการค้า วิจัยเกี่ยวกับการค้าและการเศรษฐกิจ ส่งเสริมการท่องเที่ยว การออกไปรับรองแหล่งกำเนิดของสินค้า การวางมาตรฐานแห่งคุณภาพของสินค้า การตรวจสอบมาตรฐานสินค้า จัดตั้งและดำเนินการสถานการศึกษาที่เกี่ยวกับการค้าและเศรษฐกิจ พิพิธภัณฑ์ สินค้า การจัดงานแสดงสินค้า การเป็นอนุญาโตตุลาการชี้ขาดข้อพิพาททางการค้า"

(๒) รับผิดชอบต่อและให้คำแนะนำแก่สมาชิกเกี่ยวกับการค้า การบริการ การประกอบวิชาชีพอิสระ อุตสาหกรรม เกษตรกรรม การเงินหรือเศรษฐกิจ และช่วยอำนวยความสะดวกต่าง ๆ ในการดำเนินธุรกิจของ สมาชิก"

๑๐. กำหนดให้ยกเลิกความใน (๑) ของมาตรา ๒๙ แห่งพระราชบัญญัติหอการค้า พ.ศ. ๒๕๐๙ และ ให้ใช้ความต่อไปนี้แทน (มาตรา ๑๒)

"(๑) ประกอบวิสาหกิจโดยหอการค้านี้เอง หรือเข้าดำเนินการในการประกอบวิสาหกิจของ สมาชิกหรือ เข้ามีส่วน ถือหุ้น เป็นหุ้นส่วน หรือร่วมทุนในการประกอบวิสาหกิจกับบุคคลใด ๆ เว้นแต่เป็นการ ถือตราสารหนี้ หรือเข้าถือหุ้นในบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ ที่มีผู้บริจาดหรือมอบให้แก่หอการค้า"

๑๑. กำหนดให้ยกเลิกความใน (๓) ของมาตรา ๒๙ แห่งพระราชบัญญัติหอการค้า พ.ศ. ๒๕๐๙ และ ให้ใช้ความต่อไปนี้แทน (มาตรา ๑๓)

"(๓) ให้เงิน หรือให้กู้ยืมเงินแก่สมาชิกหรือบุคคลอื่นใด เว้นแต่เป็นการให้ เพื่อการกุศล สาธารณะ หรือตามหน้าที่ศีลธรรม หรือตามควรแก่อัธยาศัยในสังคม หรือเพื่อเป็นสวัสดิการแก่พนักงานของ หอการค้า"

๑๒. กำหนดให้ยกเลิกความใน (๙) ของมาตรา ๒๙ แห่งพระราชบัญญัติหอการค้า พ.ศ. ๒๕๐๙ และ ให้ใช้ความต่อไปนี้แทน (มาตรา ๑๔)

"(๙) ให้ หรือยอมให้บุคคลอื่นซึ่งมิใช่กรรมการดำเนินกิจการในหน้าที่ของกรรมการ เว้นแต่ ผู้ซึ่งคณะกรรมการมอบหมายตามมาตรา ๒๕"

๑๓. กำหนดให้ยกเลิกความในวรรคสองของมาตรา ๓๗ แห่งพระราชบัญญัติหอการค้า พ.ศ. ๒๕๐๙ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน (มาตรา ๑๕)

"ถ้านายทะเบียนเห็นว่าผู้ได้รับการตั้งให้เป็นกรรมการนั้นเป็นผู้ ซึ่งมีความประพฤติเสื่อมเสีย หรือมีเหตุอันควรสงสัยว่าอาจเป็นภัยต่อเศรษฐกิจ ความมั่นคงของประเทศ หรือต่อความสงบเรียบร้อยหรือ ศีลธรรมอันดีของประชาชน นายทะเบียนมีอำนาจไม่รับจดทะเบียนผู้นั้นเป็นกรรมการของหอการค้าได้"

๑๔. กำหนดให้ยกเลิกความในมาตรา ๔๒ แห่งพระราชบัญญัติหอการค้า พ.ศ. ๒๕๐๙ และให้ใช้ ความต่อไปนี้แทน (มาตรา ๑๖)

"มาตรา ๔๒ ถ้าที่ประชุมใหญ่ของหอการค้าลงมติอันเป็นการฝ่าฝืนกฎหมาย หรือข้อบังคับของหอการค้า เมื่อสมาชิกคนหนึ่งคนใดหรือพนักงานเจ้าหน้าที่ร้องขอ ให้ศาล เพิกถอนมติของที่ประชุมใหญ่นั้นเสีย แต่ในกรณีที่สมาชิกร้องขอให้เพิกถอนให้กระทำภายใน กำหนดสามสิบวันนับแต่วันที่ได้ลงมตินั้น"

๑๕. กำหนดให้ยกเลิกความใน (๔) ของมาตรา ๔๓ แห่งพระราชบัญญัติหอการค้า พ.ศ. ๒๕๐๙ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน (มาตรา ๑๗)

"(๔) เมื่อปรากฏว่าหอการค้าให้ หรือยอมให้บุคคลอื่นซึ่งมิใช่กรรมการดำเนินกิจการในหน้าที่ของกรรมการ เว้นแต่ผู้ซึ่งคณะกรรมการมอบหมายตามมาตรา ๒๕"

๑๖. กำหนดให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นมาตรา ๖๐/๑ แห่งพระราชบัญญัติหอการค้า พ.ศ. ๒๕๐๙ (มาตรา ๑๘)

"มาตรา ๖๐/๑ บรรดาความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ที่มีโทษปรับสถานเดียว ให้อธิบดีกรมพัฒนาธุรกิจการค้าหรือผู้ซึ่งอธิบดีกรมพัฒนาธุรกิจการค้ามอบหมายมีอำนาจเปรียบเทียบได้ และเมื่อผู้กระทำความผิดได้ชำระค่าปรับตามที่ได้เปรียบเทียบแล้ว ให้คดีเป็นอันเลิกกันตาม ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา"

๑๗. กำหนดให้ผู้ซึ่งดำรงตำแหน่งกรรมการในคณะกรรมการสภาหอการค้า แห่งประเทศไทยตามพระราชบัญญัติหอการค้า พ.ศ. ๒๕๐๙ อยู่ในวันที่พระราชบัญญัตินี้ ใช้บังคับดำรงตำแหน่งต่อไปจนครบวาระการดำรงตำแหน่งตามที่กำหนดไว้ในข้อบังคับของสภาหอการค้าแห่งประเทศไทย (มาตรา ๑๙)

๓. พระราชบัญญัติหอการค้า (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๖๔

ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๓๘ ตอนที่ ๗๓ ก วันที่ ๘ พฤศจิกายน ๒๕๖๔ หน้า ๑๐๔

วันเริ่มใช้บังคับ ตั้งแต่วันที่ ๙ พฤศจิกายน ๒๕๖๔ เป็นต้นไป

ผู้รักษาการ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์

เหตุผลในการประกาศใช้

โดยที่พระราชบัญญัติหอการค้าพ.ศ. ๒๕๐๙ ได้ใช้บังคับมาเป็นเวลานาน สมควรแก้ไขเพิ่มเติมบทบัญญัติบางประการให้มีความเหมาะสมกับสภาพการณ์ในปัจจุบัน โดยกำหนดหน้าที่ของหอการค้าในการดำเนินการต่าง ๆ เพิ่มขึ้น อันจะเป็นการส่งเสริมการค้าและการประกอบวิสาหกิจของสมาชิกได้มากยิ่งขึ้น รวมทั้งแก้ไขหลักเกณฑ์การเลิกหอการค้าโดยมติของที่ประชุมใหญ่ให้เหมาะสมยิ่งขึ้น ตลอดจนยกเลิกการกำหนดเพดานอัตราค่าธรรมเนียมท้ายพระราชบัญญัติ จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

สรุปสาระสำคัญของพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัติหอการค้า (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๖๔ มีบทบัญญัติทั้งสิ้น ๙ มาตรา สาระสำคัญสรุปได้ดังนี้

๑. กำหนดให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์รักษาการตามพระราชบัญญัตินี้ และให้มีอำนาจแต่งตั้งพนักงานเจ้าหน้าที่กับออกกฎกระทรวงกำหนดอัตราค่าธรรมเนียม และกำหนดกิจการอื่นเพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้ (มาตรา ๓ แก้ไขมาตรา ๕ วรรคหนึ่ง)

๒. ให้ยกเลิกความในมาตรา ๒๘ แห่งพระราชบัญญัติหอการค้า พ.ศ. ๒๕๐๙ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติหอการค้า (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๐ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน (มาตรา ๔ แก้ไขมาตรา ๒๘)

“มาตรา ๒๘ หอการค้ามีหน้าที่ ดังต่อไปนี้

(๑) ส่งเสริมการค้า การลงทุน การบริการ การท่องเที่ยว การประกอบวิชาชีพอิสระอุตสาหกรรม เกษตรกรรม การเงิน เทคโนโลยี นวัตกรรมดิจิทัล พาณิชยอิเล็กทรอนิกส์ สตาร์ทอัพวิสาหกิจสมัยใหม่ หรือเศรษฐกิจโดยทั่วไป

(๒) ส่งเสริมและสนับสนุนการวิจัยเกี่ยวกับการค้า การลงทุน การบริการ การท่องเที่ยวการ ประกอบวิชาชีพอิสระ อุตสาหกรรม เกษตรกรรม การเงิน เทคโนโลยี นวัตกรรมดิจิทัลพาณิชยอิเล็กทรอนิกส์ สตาร์ทอัพ วิสาหกิจสมัยใหม่ หรือเศรษฐกิจโดยทั่วไป รวมทั้งเก็บรวบรวมสถิติตลอดจนเผยแพร่ข่าวสาร ดังกล่าว

(๓) ออกใบรับรองแหล่งกำเนิดของสินค้า จัดทำและรับรองเอกสารที่ใช้ในทางการค้าการลงทุน ระหว่างประเทศ รวมทั้งรับรองลายมือชื่อของบุคคลในเอกสาร ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่สภาหอการค้า แห่งประเทศไทยประกาศกำหนด

(๔) วางมาตรฐานแห่งคุณภาพของสินค้า รวมทั้งตรวจสอบ หรือรับรองมาตรฐานสินค้า

(๕) จัดตั้งและดำเนินการสถานศึกษาที่เกี่ยวกับการค้า การลงทุน และเศรษฐกิจพหุวัฒนธรรมสินค้า รวมทั้งการจัดงานแสดงสินค้าทั้งในและต่างประเทศ

(๖) เป็นสถาบันอนุญาโตตุลาการชี้ขาดข้อพิพาททางการค้า รวมทั้งจัดตั้งศูนย์ไกล่เกลี่ยและประนอม ข้อพิพาททางการค้า

(๗) ส่งเสริม สนับสนุน พัฒนา และเสริมสร้างความเข้มแข็งให้แก่สมาชิก รวมทั้งสนับสนุนการ สร้างผู้ประกอบการรุ่นใหม่

(๘) รับผิดชอบและให้ข้อเสนอแนะแก่สมาชิกเกี่ยวกับการค้า การลงทุน การบริการการท่องเที่ยว การประกอบวิชาชีพอิสระ อุตสาหกรรม เกษตรกรรม การเงิน เทคโนโลยี นวัตกรรมดิจิทัลพาณิชย อิเล็กทรอนิกส์ สตาร์ทอัพ วิสาหกิจสมัยใหม่ หรือเศรษฐกิจโดยทั่วไป รวมทั้งช่วยอำนวยความสะดวกต่าง ๆ ในการดำเนินธุรกิจของสมาชิก

(๙) ให้คำปรึกษาและเสนอข้อเสนอแนะแก่รัฐบาลหรือหน่วยงานของรัฐเพื่อขับเคลื่อนและพัฒนา เศรษฐกิจของประเทศ

(๑๐) ประสานงานในทางการค้าและการลงทุนระหว่างผู้ประกอบการกับทางราชการ

(๑๑) ทำความตกลงหรือความร่วมมือกับหน่วยงานของรัฐและเอกชนทั้งในและต่างประเทศ

(๑๒) ปฏิบัติการอื่นตามที่กฎหมายกำหนดให้เป็นหน้าที่ของหอการค้า”

๔. ให้ยกเลิกความใน (๑) ของมาตรา ๒๘ แห่งพระราชบัญญัติหอการค้า พ.ศ. ๒๕๐๙ ซึ่งแก้ไข เพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติหอการค้า (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๐ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน (มาตรา ๕ แก้ไขมาตรา ๒๘ (๑))

“(๑) ประกอบวิสาหกิจโดยหอการค้านี้เอง หรือเข้าดำเนินการในการประกอบวิสาหกิจ ของสมาชิก หรือเข้ามีส่วน ถือหุ้น เป็นหุ้นส่วน หรือร่วมทุนในการประกอบวิสาหกิจกับบุคคลใด ๆ ทั้งนี้ ไม่รวมถึงการถือหุ้นที่มีผู้บริจาคหรือมอบให้แก่หอการค้า”

๕. ให้ยกเลิกความใน (๑) ของมาตรา ๔๔ แห่งพระราชบัญญัติหอการค้า พ.ศ. ๒๕๐๙ และให้ใช้ ความต่อไปนี้แทน (มาตรา ๖ แก้ไขมาตรา ๔๔(๑))

“(๑) เมื่อที่ประชุมใหญ่ลงมติให้เลิกด้วยคะแนนเสียงไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนสมาชิกสามัญ ทั้งหมด”

๖. ให้ยกเลิกค่าธรรมเนียมท้ายพระราชบัญญัติหอการค้า พ.ศ. ๒๕๐๙ (มาตรา ๗)

๗. ให้กฎกระทรวงที่กำหนดอัตราค่าธรรมเนียมที่ออกตามพระราชบัญญัติหอการค้า พ.ศ. ๒๕๐๙ ที่ใช้บังคับอยู่ในวันก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ให้ยังคงใช้บังคับได้ต่อไปจนกว่าจะมีกฎกระทรวง กำหนดอัตราค่าธรรมเนียมที่ออกตามพระราชบัญญัติหอการค้า พ.ศ. ๒๕๐๙ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติม โดยพระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ (มาตรา ๘)

ธิดารัตน์ อุณจันทร์ / จัดทำ